

100 KHUYẾN NGHỊ

cho Kiểm toán hoạt động

CANADIAN AUDIT
& ACCOUNTABILITY
FOUNDATION

Mục lục

Giới thiệu	3
Phần 1 – Quy trình kiểm toán	4
Lựa chọn cuộc kiểm toán	
5 cân nhắc khi lựa chọn cuộc kiểm toán mang lại giá trị gia tăng	5
Dẫn dắt các cuộc phỏng vấn kiểm toán	
6 khuyến nghị để thực hiện phỏng vấn kiểm toán hiệu quả	7
Phân tích nguyên nhân gốc rễ	
5 cách phân tích nguyên nhân gốc rễ có thể nâng cao chất lượng các cuộc kiểm toán hoạt động	9
Tiến hành khảo sát	
7 khuyến nghị về thực hiện khảo sát trong kiểm toán hoạt động	11
Viết báo cáo kiểm toán	
4 khuyến nghị để viết báo cáo kiểm toán chất lượng hơn	15
Viết kiến nghị kiểm toán	
10 câu hỏi cần cân nhắc khi viết kiến nghị kiểm toán	16
Quản lý quan hệ với đơn vị được kiểm toán	
8 khuyến nghị để quản lý quan hệ với đơn vị được kiểm toán trong đại dịch COVID-19	18
Phần 2 – Các chủ đề kiểm toán	21
Văn hóa tổ chức	
9 cảnh báo cần chú ý khi kiểm toán văn hóa	22
Bình đẳng giới	
4 điều bạn cần biết về kiểm toán bình đẳng giới	24
Tính hiệu quả	
10 chỉ báo cho thấy tính hiệu quả có thể gặp nguy cơ	26
Môi trường	
4 cách tăng tác động của kiểm toán hoạt động về môi trường	28
Giám sát	
10 chỉ báo cho thấy việc giám sát có thể gặp nguy cơ	30
Phần 3 – Các công nghệ mới nổi	32
Blockchain	
4 cơ hội mà công nghệ Blockchain mang lại cho cán bộ kiểm toán	33
Phân tích dữ liệu	
6 cách không quá kỹ thuật để mở khóa giá trị của phân tích dữ liệu	35
Trí tuệ nhân tạo	
8 điều cán bộ kiểm toán cần biết về trí tuệ nhân tạo	37
Lời cảm ơn	40

Giới thiệu

Chuỗi chuyên san *Khuyến nghị kiểm toán* của chúng tôi nêu bật các thông lệ tốt và cung cấp khuyến nghị thiết thực cho cán bộ kiểm toán hoạt động về các chủ đề kiểm toán được lựa chọn phù hợp với công việc của họ. Mỗi ấn bản đều dựa trên nghiên cứu do CAAF phối hợp với nhiều cán bộ kiểm toán nội bộ và cán bộ kiểm toán lập pháp của Canada thực hiện.

Chúng tôi ra mắt chuỗi chuyên san *Khuyến nghị kiểm toán* vào tháng 4 năm 2018 và chúng tôi đã thường xuyên xuất bản các ấn bản mới từ đó đến nay.

Trong cuốn *100 Khuyến nghị cho kiểm toán hoạt động*, chúng tôi đã thu thập 15 ấn bản *Khuyến nghị kiểm toán* để tổng hợp thành một tài liệu tham khảo mới dành cho cán bộ kiểm toán khu vực công. 100 khuyến nghị được trình bày dưới ba phần theo chủ đề:

- ▶ **Quy trình kiểm toán** (công cụ và thông lệ có thể được sử dụng trong mỗi cuộc kiểm toán)
- ▶ **Các chủ đề kiểm toán** (các khuyến nghị về kiểm toán ở những chủ đề cụ thể)
- ▶ **Các công nghệ mới xuất hiện** (thông tin và khuyến nghị về các công nghệ mới và việc sử dụng chúng)

Chúng tôi hy vọng rằng tài liệu này sẽ hữu ích cho các cán bộ kiểm toán hoạt động trên toàn thế giới khi họ lập kế hoạch, triển khai và viết báo cáo cho các cuộc kiểm toán của họ.

Yves Genest

Phó chủ tịch, phụ trách sản phẩm và dịch vụ
Quỹ Kiểm toán và Trách nhiệm Giải trình Canada

PHẦN 1

Quy trình kiểm toán

Lựa chọn cuộc kiểm toán

5 cân nhắc khi lựa chọn cuộc kiểm toán mang lại giá trị gia tăng5

Dẫn dắt các cuộc phỏng vấn kiểm toán

6 khuyến nghị để thực hiện phỏng vấn kiểm toán hiệu quả7

Phân tích nguyên nhân gốc rễ

5 cách phân tích nguyên nhân gốc rễ có thể nâng cao chất lượng các cuộc kiểm toán hoạt động9

Tiến hành khảo sát

7 khuyến nghị về thực hiện khảo sát trong kiểm toán hoạt động11

Viết báo cáo kiểm toán

4 khuyến nghị để viết báo cáo kiểm toán chất lượng hơn15

Viết kiến nghị kiểm toán

10 câu hỏi cần cân nhắc khi viết kiến nghị kiểm toán16

Quản lý quan hệ với đơn vị được kiểm toán

8 khuyến nghị để quản lý quan hệ với đơn vị được kiểm toán trong đại dịch COVID-1918

PHẦN 1: QUY TRÌNH KIỂM TOÁN

LỰA CHỌN CUỘC KIỂM TOÁN »

5 cân nhắc khi lựa chọn cuộc kiểm toán mang lại giá trị gia tăng

Chọn một chủ đề kiểm toán là một thời điểm quan trọng trong quy trình kiểm toán hoạt động. Cuối cùng, việc lựa chọn chủ đề kiểm toán phản ánh mức độ tin cậy và vai trò của tổ chức kiểm toán và tính hữu ích của các báo cáo kiểm toán của tổ chức đó. Có phương pháp tốt để lựa chọn chủ đề kiểm toán phù hợp sẽ giúp gia tăng giá trị cho người tiếp nhận báo cáo kiểm toán. Một cuộc kiểm toán có giá trị gia tăng có nhiều khả năng được đón nhận hơn và dẫn đến những cải tiến cụ thể. Nhưng “giá trị gia tăng” thực sự có nghĩa là gì?

Có một số nội dung xem xét liên quan đến việc xác định giá trị gia tăng:

1

Cung cấp sự đảm bảo là điều quan trọng

Nếu cuộc kiểm toán kiểm tra lĩnh vực thực sự quan trọng thì nó sẽ mang lại giá trị to lớn thông qua sự đảm bảo cho bộ phận giám sát và lãnh đạo đơn vị được kiểm toán. Điều này đúng cho dù cuộc kiểm toán có xác định được các vấn đề chính hay không. Nếu các vấn đề đã được biết trước, cuộc kiểm toán sẽ ở vị trí thuận lợi để làm sáng tỏ xem các vấn đề này đang được giải quyết tốt hay tệ đến mức nào. Các cuộc kiểm toán có thể gia tăng giá trị đáng kể thông qua đóng góp vào việc tăng cường trách nhiệm giải trình.

2

Nâng cao hiểu biết về một chủ đề là điều vô cùng giá trị

Một cuộc kiểm toán thường tạo ra một cơ hội đặc biệt để cung cấp cho độc giả thông tin hoặc quan điểm mới về các yếu tố hoặc khía cạnh chính ảnh hưởng đến chương trình hoặc hoạt động được kiểm toán. Kết quả là cuộc kiểm toán có thể cung cấp cho người nhận báo cáo kiến thức và hiểu biết sâu sắc để hiểu sâu hơn về các vấn đề đã được đánh giá và cho phép họ xử lý các yếu tố hoặc khía cạnh đó một cách tốt hơn.

3

Luôn cần tính đến tiềm năng xác định sự cải thiện

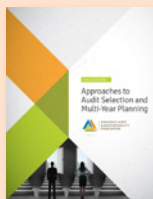
Các cuộc kiểm toán có thể đưa ra các kiến nghị sâu sắc, thiết thực có thể dẫn đến những cải tiến đáng kể về kết quả hoạt động và tiết kiệm chi phí. Một số cơ quan kiểm toán đã khám phá việc sử dụng các phương pháp khác nhau để định lượng giá trị gia tăng của các cuộc kiểm toán của họ. Tuy nhiên, trong nhiều trường hợp, lợi ích do các cuộc kiểm toán tạo ra rất khó để định lượng nhưng vẫn có thể được đánh giá một cách định tính bằng cách sử dụng phương pháp như xét đoán chuyên môn, khảo sát, phỏng vấn và thảo luận nhóm tập trung.

PHẦN 1: QUY TRÌNH KIỂM TOÁN**5 cân nhắc khi lựa chọn cuộc kiểm toán mang lại giá trị gia tăng****4****Tập trung vào chủ đề nguy cơ cao không hẳn tự động mang lại giá trị gia tăng**

Chuẩn mực kiểm toán yêu cầu rõ ràng rằng các cuộc kiểm toán phải phản ánh sự hiểu biết rõ ràng về các rủi ro mà đơn vị được kiểm toán phải đối mặt, với sự ưu tiên rõ ràng đối với các lĩnh vực có rủi ro cao. Tuy nhiên, cán bộ kiểm toán phải lưu ý rằng khu vực có rủi ro cao được quản lý tốt thì chỉ còn rủi ro còn lại thấp và do đó không chắc chắn thu hút sự chú ý của kiểm toán (tất nhiên trừ khi bản thân các biện pháp kiểm soát và các chiến lược giảm thiểu khác là đối tượng của cuộc kiểm toán).

5**Cần chính thức tích hợp giá trị gia tăng tiềm năng của các cuộc kiểm toán vào việc đưa ra quyết định**

Tất cả những cân nhắc ở trên là một phần của hoạt động xét đoán chuyên môn có chủ đích cần thiết để đáp ứng các chuẩn mực và thông lệ tốt. Một số văn phòng kiểm toán tiến xa hơn một bước và tích hợp nỗ lực tìm kiếm các chủ đề mang lại giá trị gia tăng trong quá trình chuẩn bị kế hoạch kiểm toán của họ. Ví dụ, Văn phòng Tổng Kiểm toán New Zealand yêu cầu mỗi cuộc kiểm toán được đề xuất phải xác định được giá trị gia tăng tiềm năng. Người đề xuất cần phải xếp hạng tác động là cao, trung bình hoặc thấp và xác minh xếp hạng bằng cách mô tả tiềm năng mang lại lợi ích công cộng, cải thiện kết quả hoạt động, tầm quan trọng và sự phù hợp với vai trò của văn phòng. Văn phòng Tổng Kiểm toán Canada có yêu cầu tương tự ở giai đoạn lựa chọn kiểm toán và yêu cầu rằng giá trị gia tăng tiềm năng sẽ được điều chỉnh ở các giai đoạn tiếp theo của các cuộc kiểm toán đã được phê duyệt, bao gồm cả đánh giá sau khi đã công bố báo cáo xem có giá trị gia tăng như dự kiến hay không.

Tìm hiểu nhiều hơn về việc lựa chọn các cuộc kiểm toán mang lại giá trị gia tăng

Tài liệu thảo luận:

[Phương pháp lựa chọn kiểm toán và lập kế hoạch trung hạn:](#)
[Tài liệu thảo luận](#)

PHẦN 1: QUY TRÌNH KIỂM TOÁN

DẪN DẮT CÁC CUỘC PHÒNG VẤN KIỂM TOÁN »

6 khuyến nghị để thực hiện phỏng vấn kiểm toán hiệu quả

Thực hiện phỏng vấn là một kỹ thuật thu thập bằng chứng quan trọng đối với các cán bộ kiểm toán hoạt động. Mặc dù cán bộ kiểm toán có thể chuẩn bị cho một cuộc phỏng vấn bằng cách đọc rất nhiều tài liệu và soạn thảo một bảng câu hỏi có cấu trúc, nhưng để đạt được hiệu quả, họ cũng cần phải đi phỏng vấn với thái độ đúng mực.

Các Khuyến nghị sau đây có thể hữu ích:

1

Hãy nhẹ nhàng

Hãy để người được phỏng vấn nói hết câu và trả lời các câu hỏi trong khung thời gian của riêng họ. Thái độ tôn trọng sẽ trấn an người được phỏng vấn, giảm bớt các cơ chế phòng thủ và thu thập thông tin hiệu quả hơn.

2

Hãy phản biện

Trong cuộc phỏng vấn, hãy luôn để ý đối với bất kỳ mâu thuẫn nội tại nào trong câu trả lời của người được phỏng vấn. Nếu câu trả lời mâu thuẫn với thông tin từ các nguồn khác, bạn có thể chỉ ra điều đó (tất nhiên là một cách lịch sự).

3

Hãy rõ ràng

Đặt những câu hỏi đơn giản, không có biệt ngữ.

4

Hãy cởi mở

Thu thập gợi ý từ những người được phỏng vấn. Bạn có thể bắt đầu với một kế hoạch trò chơi và một bộ câu hỏi phỏng vấn đã được chuẩn bị sẵn, nhưng nếu người được phỏng vấn đưa ra chủ đề hoặc vấn đề mà họ cho là quan trọng, hãy lắng nghe cẩn thận. Bạn có thể nhận được thông tin quan trọng mà bạn chưa nghĩ đến việc hỏi về nó.

PHẦN 1: QUY TRÌNH KIỂM TOÁN**6 khuyến nghị để thực hiện phỏng vấn kiểm toán hiệu quả****5****Hãy nhạy cảm!**

Đôi khi các bạn có thể biết được nhiều điều từ thái độ và giọng điệu của những người được phỏng vấn hơn là từ nội dung câu trả lời của họ. Hãy chú ý đến các tín hiệu bằng lời nói và ngoài lời nói mà người được phỏng vấn biểu lộ. Họ phòng thủ hay nhiệt tình thái quá? Họ có năng cao giọng điệu, bồn chồn hoặc tránh nhìn vào mắt bạn không?

6**Hãy tập trung!**

Hiểu được mục đích của cuộc phỏng vấn và biết kế hoạch kiểm toán tổng thể. Cần phải hoàn toàn phù hợp với nhau..

Học hỏi nhiều hơn về thực hiện phỏng vấn**► Đào tạo:**[Đào tạo thu thập bằng chứng và phân tích](#)

PHẦN 1: QUY TRÌNH KIỂM TOÁN

PHÂN TÍCH NGUYÊN NHÂN GỐC RỄ »

5 cách phân tích nguyên nhân gốc rễ có thể nâng cao chất lượng các cuộc kiểm toán hoạt động

Phân tích nguyên nhân gốc rễ là một cách tiếp cận để hiểu lý do tại sao điều gì đó đã xảy ra hoặc một tình huống đã phát triển như thế nào, đó có thể là một tai nạn nghề nghiệp, một sản phẩm bị lỗi hoặc khiếm khuyết của chương trình. Nó cũng có thể được sử dụng để thúc đẩy hiệu quả, loại bỏ lãng phí hoặc cải thiện quy trình kinh doanh.

Phân tích nguyên nhân gốc rễ có thể là một công cụ tuyệt vời cho cán bộ kiểm toán khu vực công vì nó cung cấp cho họ cơ hội để tăng thêm giá trị cho các báo cáo kiểm toán và tăng tác động của chúng. Dưới đây là một số lợi ích tiềm năng của việc sử dụng công cụ này:

1

Tư duy phân tích nguyên nhân gốc rễ sẽ góp phần cho một cuộc kiểm toán chất lượng hơn

Tư duy nguyên nhân gốc rễ về cơ bản là trạng thái tâm trí trong đó cán bộ kiểm toán luôn suy nghĩ "Tại sao điều này xảy ra?". Mặc dù điều rất quan trọng là các nỗ lực kiểm toán phải có trọng tâm và đưa ra các đề xuất để cải tiến, nhưng điều quan trọng không kém là ngay lập tức tìm hiểu lý do tại sao khiến điều gì đó đã xảy ra: "Tình hình này phát triển như thế nào?". Kiểu suy nghĩ hoặc tư duy này cần bắt đầu ngay từ khi bắt đầu quá trình kiểm toán và tiếp tục đến giai đoạn báo cáo.

2

Phân tích nguyên nhân gốc rễ có thể giúp tập trung các nỗ lực kiểm toán

Xem xét các nguyên nhân gốc rễ có thể tồn tại dẫn đến các khiếm khuyết tiềm ẩn trước khi hoàn thiện kế hoạch đánh giá có thể giúp đảm bảo rằng các vấn đề được lựa chọn là phù hợp. Phân tích sơ bộ này không nhằm làm tổn hại đến kết quả kiểm toán cuối cùng mà là để xác định những gì cần tìm trong công việc kiểm tra tiếp theo. Nói cách khác, phân tích nguyên nhân gốc rễ sơ bộ là đầu vào để xác định phạm vi kiểm toán.

3

Phân tích nguyên nhân gốc rễ cung cấp thông tin chi tiết và giải thích cho các phát hiện kiểm toán

Cán bộ kiểm toán thường đi đến câu hỏi "tại sao"? Tại sao thiếu sót xảy ra? Tại sao các cơ quan, ban, ngành không tuân thủ? Tại sao rủi ro không được quản lý hoặc kết quả dự kiến không được thực hiện? Tại sao các chiến lược không được phát triển? Tại sao thông tin cần thiết để hỗ trợ các quyết định không có sẵn? Thường thì những loại phát hiện kiểm toán này là triệu chứng hoặc biểu hiện của các yếu tố sâu hơn, mang tính hệ thống hơn nhiều. Phân tích nguyên nhân cơ bản – hoặc gốc rễ – của những thiếu sót quan sát được sẽ giúp tìm hiểu sâu bên dưới những vấn đề nhìn thấy trên bề mặt, vượt xa hơn các biểu hiện bên ngoài, để trả lời câu hỏi "tại sao?".

PHẦN 1: QUY TRÌNH KIỂM TOÁN**5 cách mà phân tích nguyên nhân gốc rễ có thể nâng cao chất lượng kiểm toán hoạt động****4****Phân tích nguyên nhân gốc rễ giúp cán bộ kiểm toán đưa ra các kiến nghị tốt hơn**

Đây có thể là lập luận tốt nhất ủng hộ việc phân tích nguyên nhân gốc rễ. Việc sử dụng công cụ này cho phép các văn phòng kiểm toán tăng thêm giá trị cho công việc của họ bằng cách xây dựng kiến nghị kiểm toán nhằm điều chỉnh các nguyên nhân cơ bản của các phát hiện hoặc thiếu sót được báo cáo.

Mục tiêu cuối cùng là đảm bảo rằng cấp quản lý có thể thiết kế và thực hiện các giải pháp lâu dài để tránh lặp lại, báo cáo đi báo cáo lại về các phát hiện kiểm toán giống nhau.

5**Phân tích nguyên nhân gốc rễ giúp cán bộ kiểm toán tính đến văn hóa của tổ chức**

Văn hóa của bất kỳ tổ chức nào cũng ảnh hưởng đến cách nó hoạt động trong thực tế. Tuy nhiên, cán bộ kiểm toán khu vực công hiếm khi thực hiện kiểm toán văn hóa tổ chức và thường không xem xét văn hóa tổ chức đó có thể ảnh hưởng như thế nào đến các nhận xét và kết luận kiểm toán của họ. Tuy nhiên, vì văn hóa thường là yếu tố cơ bản của các vấn đề và khiếm khuyết trong tổ chức được kiểm toán, nên việc sử dụng các công cụ phân tích nguyên nhân gốc rễ giúp cán bộ kiểm toán hiểu được nguyên nhân văn hóa và khuyến khích họ xem xét loại nguyên nhân này khi họ trình bày các phát hiện và kiến nghị của mình. Bằng cách này, phân tích nguyên nhân gốc rễ có thể giúp cán bộ kiểm toán tính đến văn hóa tổ chức trong tất cả các cuộc kiểm toán của họ. (Để biết thêm thông tin về chủ đề này, vui lòng xem bài báo Điểm sáng nghiên cứu của chúng tôi [Kiểm toán văn hóa của tổ chức trong khu vực công](#)).

Tìm hiểu sâu hơn về Phân tích nguyên nhân gốc rễ

- ▶ Tài liệu thảo luận:
[*Tích hợp Phân tích nguyên nhân gốc rễ tốt hơn vào Kiểm toán hoạt động khu vực công – Ấn bản lần 2*](#)
- ▶ Nguyên nhân:
[*Phân tích nguyên nhân gốc rễ*](#)
- ▶ Hội thảo trực tuyến:
[*Phân tích nguyên nhân gốc rễ trong kiểm toán*](#)

PHẦN 1: QUY TRÌNH KIỂM TOÁN

TIẾN HÀNH KHẢO SÁT »

7 khuyến nghị về thực hiện khảo sát trong kiểm toán hoạt động

Một cuộc khảo sát lấy ý kiến có thể bổ sung thêm sự chắc chắn cho báo cáo kiểm toán hoạt động. Khi được thiết kế cẩn thận và quản lý chính xác, một cuộc khảo sát có thể cung cấp thông tin và cái nhìn sâu sắc có giá trị cho báo cáo kiểm toán hoạt động.

Dưới đây là một số lời khuyên để quyết định xem có thực hiện khảo sát hay không và cách đưa một cuộc khảo sát vào cuộc kiểm toán tiếp theo của bạn.

1

Chỉ thực hiện khảo sát nếu có lý do rõ ràng

Các cuộc khảo sát đã trở nên hiện diện ở nhiều phương diện trong cuộc sống của chúng ta. Dường như hằng ngày, bất cứ khi nào chúng ta truy cập một trang web hoặc mua một sản phẩm hoặc dịch vụ, chúng ta đều được yêu cầu điền vào một cuộc khảo sát. Và tất nhiên, điện thoại thường xuyên đổ chuông và đó là một cuộc khảo sát khác. Nó trở nên tẻ nhạt... và vì vậy chúng ta ngày càng có xu hướng bỏ qua các cuộc khảo sát.

Có hai bài học trong việc này. Trước tiên, đừng thực hiện một cuộc khảo sát trong quá trình kiểm toán của bạn trừ khi bạn có nhu cầu và lý do rõ ràng. Thứ hai, hãy suy nghĩ cẩn thận về những người sẽ điền vào bản khảo sát và lý do tại sao họ muốn cung cấp ý kiến của họ cho bạn. Cũng giống như việc bạn cần một lý do để thực hiện một cuộc khảo sát, những người trả lời của bạn cũng cần một lý do để hoàn thành nó.

2

Tránh thực hiện một cuộc khảo sát quá sớm trong cuộc kiểm toán

Một cuộc khảo sát không phải là tối ưu ở giai đoạn lập kế hoạch hoặc “xác định nhiệm vụ cần thực hiện” của một cuộc kiểm toán. Để có được giá trị cao nhất từ một cuộc khảo sát, hãy đợi cho đến khi bạn hoàn thành phần lớn công việc trên thực địa của cuộc kiểm toán và hiểu rõ về các phương thức sản xuất kinh doanh của bên được kiểm toán. Điều này sẽ đảm bảo bạn có thể đặt các câu hỏi gắn với tiêu chí đánh giá và phù hợp với bất kỳ sự bất cập nào trong hoạt động mà bạn đã phát hiện ra trong quá trình kiểm toán.

Điều này có nghĩa là bạn không nên sử dụng một cuộc khảo sát để “nắm bắt” những phát hiện khi bắt đầu một dự án kiểm toán. Thay vào đó, bạn nên thực hiện cuộc khảo sát khi gần kết thúc công tác thực địa để xác nhận những rủi ro hoặc điểm yếu mà bạn đã phát hiện và tìm hiểu cách nhìn nhận của những người được khảo sát.

PHẦN 1: QUY TRÌNH KIỂM TOÁN**7 khuyến nghị về thực hiện khảo sát trong kiểm toán hoạt động****3****Khảo sát trực tuyến không phải lúc nào cũng là tốt nhất**

Mặc dù có nhiều cách để thực hiện khảo sát nhưng chúng ta thường nghĩ đến khảo sát trực tuyến trước tiên. Nhưng đừng vội chuyển sang coi khảo sát trực tuyến là giải pháp tốt nhất. Một cuộc khảo sát trực tuyến chắc chắn có thể là một cách hiệu quả và tương đối ít tốn kém để thực hiện khảo sát của bạn và nhận được kết quả nhanh chóng. Tuy nhiên, cách làm này có nhiều hạn chế. Rõ ràng nhất là chỉ những người có Internet mới có thể hoàn thành cuộc khảo sát.

Các cuộc khảo sát trực tuyến sẽ hiệu quả nhất khi áp dụng với các bảng câu hỏi ngắn gọn về các vấn đề cụ thể và khảo sát với số đối tượng lớn. Nếu cuộc khảo sát dài hơn hoặc khi bạn muốn người trả lời cung cấp nhiều bình luận bằng lời văn hơn thì nên dùng bảng câu hỏi được gửi qua thư sẽ hiệu quả hơn.

Hãy cảnh giác với các công cụ khảo sát trực tuyến “miễn phí”. Tiền nào của đó. Các cuộc khảo sát trực tuyến miễn phí thường khá hạn chế, với các bảng câu hỏi được tiêu chuẩn hóa cao, có thể phù hợp cho một cuộc khảo sát thông thường về mức độ hài lòng của khách hàng, nhưng thường quá đơn giản trong bối cảnh kiểm toán. Cũng đáng đầu tư để thuê một công ty khảo sát có chuyên môn (và có quyền truy cập) đối với các ứng dụng dựa trên web phức tạp hơn.

4**Thiết kế bảng hỏi là một nghệ thuật, không chỉ là khoa học**

Việc thiết kế một bảng hỏi và tạo ra các câu hỏi được trau chuốt kỹ lưỡng không phải là điều dễ dàng. Một bảng câu hỏi tốt phải rõ ràng, hợp lý và thú vị. Điều quan trọng là phải thiết kế bảng hỏi dựa trên khung phân tích. Có nhiều cách để cấu trúc một câu hỏi khảo sát. Để làm đúng, bạn phải rất rõ ràng về những gì bạn đang cố gắng tìm hiểu và cách bạn sẽ sử dụng kết quả. Các bạn cũng nên làm như sau:

- Xem xét kỹ lưỡng từng câu hỏi để kiểm tra sự phù hợp và rõ ràng.
- Đảm bảo các câu hỏi không thiên vị hoặc dẫn dắt.
- Tránh sử dụng câu hỏi có hai ý (câu hỏi hỏi về hai chủ đề).
- Mỗi câu hỏi phải có một trọng tâm duy nhất để bạn có thể đọc kết quả một cách rõ ràng.
- Bao gồm đủ các tùy chọn trả lời, vì ép các câu trả lời vào các danh mục hạn chế có thể tạo ra dữ liệu sai.
- Hãy cho phép người trả lời chọn "Không biết" hoặc "Không áp dụng" hoặc bỏ qua câu hỏi.
- Tránh kiểu câu trả lời nhị phân Có/Không trừ khi có câu hỏi làm rõ tiếp theo.

Bảng hỏi thường bị giới hạn về chỗ trống, vì vậy đừng lãng phí câu hỏi khi hỏi bất cứ điều gì bạn có thể không cần hoặc có thể đã biết câu trả lời. Ví dụ: trong khi các câu hỏi về nhân khẩu học thường gặp trong các cuộc khảo sát (chẳng hạn như giới tính, tuổi tác, học vấn và thu nhập hộ gia đình), người trả lời thường không thích trả lời những câu hỏi này, cảm thấy xâm phạm hoặc như thể chúng có thể được sử dụng để xác định danh tính của họ. Bạn có thể đã biết một số đặc điểm nhân khẩu học này thông qua công việc kiểm toán của mình. Nếu không phải có nhu cầu cụ thể cần phân tầng dữ liệu theo các đặc điểm nhân khẩu học này thì bạn không cần phải hỏi thông tin này.

PHẦN 1: QUY TRÌNH KIỂM TOÁN**7 khuyến nghị về thực hiện khảo sát trong kiểm toán hoạt động****5****Cân nhắc độ chệch do mong muốn của xã hội**

Mọi người thường nói dối trong các cuộc khảo sát. Hành vi thực tế thường khác với hành vi được báo cáo. Loại độ chệch do trả lời này được gọi là độ chệch do mong muốn của xã hội. Chúng ta muốn trông đẹp hơn thực tế, ngay cả trong một cuộc khảo sát ẩn danh!

Bởi vì người trả lời không phải lúc nào cũng thừa nhận những hành vi khiến họ trông xấu xí đi, nên hãy cẩn thận không sử dụng câu hỏi một cách phán xét theo bất kỳ cách nào. Ví dụ: nếu bạn hỏi các thành viên hội đồng quản trị: "Ông/bà có bao giờ tham dự các cuộc họp hội đồng quản trị mà không chuẩn bị hoặc không đọc các tài liệu trước cuộc họp không?", ít người sẽ thừa nhận điều này và phần lớn sẽ nói rằng họ luôn chuẩn bị. Thay vào đó, bạn sẽ nhận được kết quả đáng tin cậy hơn nếu bạn hỏi các thành viên hội đồng quản trị: "Ông/bà có cảm thấy có một số thành viên đến cuộc họp hội đồng quản trị mà không chuẩn bị hoặc không đọc tài liệu trước cuộc họp không?".

6**Suy nghĩ thấu đáo về tất cả các khả năng câu trả lời có thể xảy ra**

Không có gì quan trọng hơn trong nghiên cứu khảo sát so với việc đưa ra các câu hỏi đúng! Khi phát triển bảng câu hỏi khảo sát của bạn, hãy suy nghĩ kỹ về kỳ vọng của bạn cho mỗi câu hỏi. Mỗi kết quả sẽ cho bạn biết điều gì và nó sẽ bổ sung vào kết quả kiểm toán như thế nào? Biết cách đưa kết quả khảo sát vào báo cáo kiểm toán cuối cùng là một phần quan trọng trong việc phát triển các câu hỏi phù hợp.

Điều gì sẽ xảy ra nếu kết quả khảo sát về cơ bản khác với những gì bạn đang mong đợi? Điều đó sẽ ảnh hưởng như thế nào đến báo cáo kiểm toán của bạn? Những câu hỏi này cũng rất quan trọng để nhóm kiểm toán xem xét khi xây dựng câu hỏi. Ví dụ: nếu công tác thực địa của cuộc kiểm toán phát hiện ra những khiếm khuyết của chương trình, bạn có thể mong đợi rằng khách hàng của chương trình sẽ báo cáo sự không hài lòng. Nhưng điều gì sẽ xảy ra nếu kết quả khảo sát cho thấy mức độ hài lòng cao của khách hàng? Điều đó có nghĩa là gì, hoặc điều gì có thể gây ra điều đó? Nó có ảnh hưởng đến các phát hiện kiểm toán của bạn hay đòi hỏi bạn thực hiện nhiều công việc kiểm toán hơn để hiểu rõ các thiếu sót không?

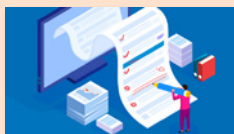
7**Toàn bộ kết quả khảo sát phải được báo cáo**

Toàn bộ kết quả khảo sát phải được báo cáo. Bạn không thể nhặt và chọn kết quả khảo sát nào để báo cáo. Sẽ rất thiếu đạo đức nghề nghiệp nếu cán bộ kiểm toán chỉ sử dụng các kết quả phù hợp với những gì họ muốn báo cáo. Tất cả các kết quả khảo sát, và thường là bảng câu hỏi khảo sát đầy đủ, phải được cung cấp trong phụ lục của báo cáo kiểm toán (ví dụ, xem Phụ lục E trong báo cáo kiểm toán của Tổng Kiểm toán Manitoba).

Người trả lời khảo sát sẽ mong đợi xem kết quả tổng thể là gì và thường tò mò muốn xem quan điểm của họ phù hợp với quan điểm của người khác đối với các câu hỏi khảo sát như thế nào. Ngoài ra, gửi cho tất cả những người tham gia khảo sát một bản sao của báo cáo kiểm toán sau khi được xuất bản là một cách tốt để cảm ơn vì sự đóng góp của họ.

PHẦN 1: QUY TRÌNH KIỂM TOÁN**7 khuyến nghị về thực hiện khảo sát trong kiểm toán hoạt động**

Đưa một cuộc khảo sát ý kiến vào một cuộc kiểm toán hoạt động có thể đòi hỏi một lượng thời gian và nguồn lực đáng kể. Bạn không nên tiếp cận điều này một cách qua loa. Nếu bạn định thực hiện một cuộc khảo sát, hãy làm một cách đến nơi đến chốn: dành thời gian, thuê chuyên gia và suy nghĩ thấu đáo tất cả các khả năng. Không có gì tệ hơn là khi kết thúc cuộc kiểm toán thì mới nhận ra rằng bạn đã bỏ lỡ cơ hội để đặt ra những câu hỏi để có thể cung cấp hỗ trợ quan trọng cho những phát hiện trong báo cáo kiểm toán của bạn.

Tìm thêm thông tin về việc thực hiện các cuộc khảo sát

- ▶ Bài báo *Tiếng nói đồng hành từ thực địa*:
[Đặt các câu hỏi đúng đắn: thực hiện các cuộc khảo sát trong các cuộc kiểm toán hoạt động](#)

PHẦN 1: QUY TRÌNH KIỂM TOÁN

VIẾT BÁO CÁO KIỂM TOÁN »

4 khuyến nghị để viết báo cáo kiểm toán chất lượng hơn

Công nghệ ngày nay đang thay đổi cách chúng ta giao tiếp và truy cập thông tin mới với tốc độ chóng mặt. Điện thoại thông minh, máy tính bảng và máy tính đang thay đổi đáng kể cách chúng ta đọc và học. Công nghệ cũng đã thay đổi cách viết hoặc cách nên viết báo cáo. Đã qua rồi thời của những bản báo cáo dài lê thê, khô khan và dày đặc. Để thu hút sự chú ý của mọi người - và để giữ mọi người tiếp tục đọc - chúng ta cần suy nghĩ khác về cách chúng ta viết và trình bày thông tin.

Đây là một số nguyên tắc giúp bạn viết báo cáo kiểm toán chất lượng hơn:

1

Tìm trọng tâm

Suy nghĩ về những gì bạn muốn nói trước khi bắt đầu sắp xếp và viết báo cáo của mình. Hãy tự hỏi bản thân: Tại sao tôi lại quan tâm? Tại sao nó quan trọng? Tại sao người dân sẽ quan tâm? Điều này ảnh hưởng đến ai? Nó ảnh hưởng đến họ như thế nào? Khi bạn đã quyết định điều mình muốn nói, hãy giữ cho thông điệp của bạn đi đúng trọng tâm

2

Hãy nhớ rằng càng ít thì càng tốt

Nếu bạn muốn mọi người đọc báo cáo của mình – và hiểu những gì bạn đang cố gắng muốn nói – bạn phải làm sao để báo cáo thật ngắn gọn. Sử dụng các từ ngữ súc tích hơn, đơn giản hơn và rõ ràng hơn. Bạn không cần phải dài dòng để nghe có vẻ có thẩm quyền.

3

Viết như bạn nói

Viết như bạn nói có nghĩa là sử dụng ít từ ngữ hơn và cố gắng đơn giản! Ví dụ: thay vì "đủ số lượng", tại sao không dùng "đủ"? Thay vì "theo quan điểm của thực tế", chỉ cần dùng "vì"! Bạn không chắc liệu bạn có đang viết như bạn nói hay không? Hãy thử đọc to lên.

4

Bỏ biệt ngữ

Biệt ngữ khiến bài viết không rõ. Hãy nghĩ xem bạn định nói điều gì và nói ra (hoặc viết ra) một cách đơn giản! Hãy lựa chọn từ ngữ rõ ràng hơn, ngắn gọn hơn và cụ thể hơn. "Sự thay đổi mô hình" chỉ là "thay đổi" và "mức độ chi tiết" chỉ đơn giản là "chi tiết". Nếu bạn không thể tránh được việc sử dụng một thuật ngữ đặc biệt, ít nhất là bạn hãy giải thích để mọi người biết ý nghĩa của thuật ngữ đó.

Tìm hiểu thêm các bí quyết để viết báo cáo chất lượng hơn

► Khóa học:
[Viết báo cáo hiệu quả](#)

PHẦN 1: QUY TRÌNH KIỂM TOÁN

VIẾT KIẾN NGHỊ KIỂM TOÁN »

10 câu hỏi cần cân nhắc khi viết kiến nghị kiểm toán

Soạn thảo kiến nghị hiệu quả là một công việc đầy thách thức đòi hỏi phải suy nghĩ, thảo luận và xét đoán chuyên môn nhiều. Để đảm bảo rằng các kiến nghị sẽ dẫn đến những thay đổi tích cực, cán bộ kiểm toán có thể tự hỏi mình những câu hỏi sau ở giai đoạn soạn thảo:

1

Kiến nghị có được dành cho đúng tổ chức không

(đó là tổ chức có thể thực sự thực hiện kiến nghị đó và mang lại sự thay đổi) ?

2

Kiến nghị có nhằm vào nguyên nhân gốc rễ của vấn đề không hay chỉ nhằm vào các biểu hiện bên ngoài? (Xem tài liệu thảo luận về [Phân tích nguyên nhân gốc rễ](#) của chúng tôi để có thêm hướng dẫn về chủ đề này.)

3

Kiến nghị có nhất quán với các nhận xét kiểm toán không?

và nhất quán với các kiến nghị được đưa ra trong các báo cáo kiểm toán trước đây, nếu có, không?

4

Kiến nghị có tập trung vào một lĩnh vực rủi ro quan trọng không?

5

Kiến nghị có ngắn gọn nhưng đủ chi tiết để đúng độc lập không?

6

Kiến nghị có được diễn đạt theo cách không quá khuôn mẫu không? Có nghĩa là để cho đơn vị được kiểm toán có thể duy trì sự linh hoạt trong việc quyết định phương thức tốt nhất để thực hiện kiến nghị.)

7

Chi phí và tính khả thi của việc thực hiện hành động được đề xuất là bao nhiêu? Có cách thực hiện hành động khắc phục nào khác để thực hiện hơn hoặc có chi phí hợp lý hơn không?

PHẦN 1: QUY TRÌNH KIỂM TOÁN**10 câu hỏi cần cân nhắc khi viết kiến nghị kiểm toán****8****Kiến nghị có thể được thực hiện trong một thời gian hợp lý hay không?****9****Tác động đối với kết quả là như thế nào, gồm cả tích cực và tiêu cực, nếu như kiến nghị được áp dụng?****10****Liệu có thể xác định một cách hợp lý xem kiến nghị có được thực hiện thành công hay không trong cuộc kiểm toán theo dõi tiếp theo hay không?**

Ngoài ra, cán bộ kiểm toán có thể củng cố cho các quyết định của họ về các kiến nghị kiểm toán bằng cách tìm hiểu suy nghĩ của tổ chức được kiểm toán về các hành động cần thiết để khắc phục những khiếm khuyết đã xác định. Bằng cách thảo luận các kiến nghị kiểm toán với tổ chức được kiểm toán trước khi hoàn thành báo cáo kiểm toán, cán bộ kiểm toán có thể tăng khả năng các kiến nghị của họ sẽ được thực hiện và sẽ dẫn đến thay đổi tích cực.

Tìm thêm thông tin về cách đơn vị kiểm toán đo lường tác động của kiến nghị kiểm toán

► **Tài liệu thảo luận:**

Tác động của các cuộc kiểm toán hoạt động: xác định, đo lường và báo cáo tác động!

PHẦN 1: QUY TRÌNH KIỂM TOÁN

QUẢN LÝ QUAN HỆ VỚI ĐƠN VỊ ĐƯỢC KIỂM TOÁN

8 khuyến nghị để quản lý quan hệ với đơn vị được kiểm toán trong đại dịch COVID-19

Khi công nghệ phát triển, các cán bộ kiểm toán đã có được sự linh hoạt khi làm việc từ xa. Cuộc khủng hoảng COVID-19 đã kiểm thử khả năng thích ứng nhanh chóng và việc sử dụng các công cụ công nghệ hiện có của chúng ta.

Trong môi trường mới này, việc quản lý mối quan hệ với đơn vị được kiểm toán đòi hỏi mức độ trực quan và kỹ năng giao tiếp cao hơn bình thường. Ấn bản các khuyến nghị kiểm toán này cung cấp hướng dẫn về cách mà các cán bộ kiểm toán có thể quản lý hiệu quả mối quan hệ hiệu quả với các đơn vị được kiểm toán trong những thời điểm khó khăn này.

1

Hãy chắc chắn

Trước khi bắt đầu bất kỳ hoạt động kiểm toán nào, hãy xem lại bản đánh giá rủi ro của bạn và chắc chắn về định hướng chiến lược của cơ quan bạn. Hiện nay việc thực hiện đánh giá rủi ro hằng năm là chưa đủ - cần phải thực hiện thường xuyên hơn. Điều quan trọng là phải sắp xếp lại thứ tự ưu tiên các rủi ro hàng đầu của đơn vị được kiểm toán trong thời gian khủng hoảng. Nhiều văn phòng kiểm toán đã cập nhật các đánh giá rủi ro của họ do cuộc khủng hoảng này, dẫn đến việc họ phải ngừng hoặc giảm phạm vi thực hiện kiểm toán. Việc đảm bảo rằng các sản phẩm kiểm toán trong tương lai vẫn giải quyết các lĩnh vực phù hợp mang tính rủi ro cao cũng sẽ giúp xây dựng lòng tin với đơn vị được kiểm toán.

2

Hãy hiểu rõ

Cố gắng hơn nữa để biết vai trò và trách nhiệm của các cá nhân trong đơn vị được kiểm toán trước khi thực hiện công việc. Mặc dù có thể không thể hiện rõ ràng trên sơ đồ tổ chức, nhưng những người mà bạn cần làm việc với họ trong quá trình kiểm toán có thể đã được phân công lại để giải quyết các vấn đề liên quan đến COVID hoặc đang hỗ trợ hoặc thay thế cho cho những người đang làm công tác phòng chống đại dịch. Bạn cần biết những thực tế này và thảo luận với đơn vị được kiểm toán về những thay đổi này khi xem xét đánh giá rủi ro và phát triển phương pháp kiểm toán.

PHẦN 1: QUY TRÌNH KIỂM TOÁN**8 khuyến nghị để quản lý quan hệ với đơn vị được kiểm toán trong đại dịch COVID-19****3****Hãy thực tế**

Để tránh thất vọng và làm tổn hại mối quan hệ với đơn vị được kiểm toán, các bạn cần phải thực tế về tác động mà môi trường mới có thể mang lại đối với lịch trình kiểm toán và ngày thực hiện. Vì nhiều hoạt động và sự kiện của đơn vị bị hủy bỏ hoặc bị trì hoãn, đương nhiên việc hoàn thành kiểm toán cũng có thể bị ảnh hưởng. Thiết lập thông tin liên lạc rõ ràng với đơn vị được kiểm toán để có thể nhanh chóng phát hiện và thảo luận về mọi sự chậm trễ có thể phát sinh trong quá trình kiểm toán. Điều này sẽ có lợi cho cả cuộc kiểm toán và mối quan hệ với bên được kiểm toán.

4**Hãy tự tìm hiểu thông tin**

Đây là một cơ hội tuyệt vời để tìm hiểu các đơn vị được kiểm toán với khả năng tốt nhất của bạn. Do giãn cách xã hội, cơ hội gặp mặt trực tiếp với đơn vị được kiểm toán có thể sẽ bị hạn chế, dù họ có trách nhiệm. Nắm bắt cơ hội này để nâng cao hiểu biết của bạn về các đơn vị được kiểm toán, đặc biệt là cách họ ứng phó với khủng hoảng và cố gắng tự tìm kiếm càng nhiều thông tin càng tốt để giảm số lượng yêu cầu cung cấp thông tin được gửi đến đơn vị được kiểm toán. Điều này sẽ giúp các đơn vị được kiểm toán có thêm thời gian để tập trung vào môi trường đang thay đổi của họ.

5**Hãy linh động**

Khi tất cả chúng ta cố gắng trở lại bình thường hoặc tạo ra một trạng thái bình thường mới, tất cả chúng ta đều có thể dựa vào việc thích ứng với sự thay đổi. Đơn vị được kiểm toán cũng sẽ thích nghi với một bình thường mới trong môi trường và khối lượng công việc của họ. Trong quá trình kiểm toán, bạn sẽ cần tạo điều kiện linh hoạt hơn cho đơn vị được kiểm toán nếu bạn muốn tiếp tục duy trì mối quan hệ của mình, cũng như danh tiếng của bạn với tư cách là một chuyên gia đáng kính. Hãy lường trước rằng đơn vị được kiểm toán sẽ yêu cầu gia hạn và đôi khi là hoãn lại.

Trong thời kỳ khủng hoảng, những loại chậm trễ này là điều cần thiết và tính linh hoạt là rất quan trọng.

6**Hãy minh bạch**

Thể hiện sự minh bạch với đơn vị được kiểm toán, đặc biệt là trong thời kỳ nhiều bất trắc và thay đổi, sẽ giúp đặt nền tảng cho sự tin tưởng. Có thiện chí thì sẽ đảm bảo rằng mối quan hệ với đơn vị được kiểm toán của bạn vẫn hiệu quả. Nếu bạn nuôi dưỡng một mối quan hệ minh bạch thì khả năng cao là đơn vị được kiểm toán sẽ minh bạch với bạn, cung cấp thông tin kịp thời cho bạn, điều này sẽ rất quan trọng trong môi trường kiểm toán nơi các rủi ro đang được đánh giá lại và các sản phẩm và phương pháp kiểm toán đang được xem xét lại.

PHẦN 1: QUY TRÌNH KIỂM TOÁN**8 khuyến nghị để quản lý quan hệ với đơn vị được kiểm toán trong đại dịch COVID-19****7****Hãy trung thực**

Trong những thời điểm nhiều bất trắc này, bạn có thể gặp khó khăn hơn trong việc đưa ra các bảo đảm cho đơn vị được kiểm toán. Do việc đánh giá rủi ro còn tiếp tục được xem xét, với việc rà soát môi trường liên tục được cập nhật, thì phạm vi và lịch kiểm toán có thể thay đổi. Để đảm bảo không làm tổn hại lòng tin của đơn vị được kiểm toán, hãy cẩn thận khi truyền đạt các khía cạnh chưa rõ ràng của cuộc kiểm toán. Bạn sẽ được lợi khi giữ lời hứa về những vấn đề mà bạn có quyền kiểm soát trực tiếp. Ví dụ: nếu bạn hứa rằng bạn sẽ chia sẻ dự thảo sớm với đơn vị được kiểm toán, thì bạn nên nỗ lực nhiều hơn để thực hiện lời hứa đó.

8**Hãy nhân văn**

Như với hầu hết các ngành nghề, các đơn vị được kiểm toán đã phải điều chỉnh cuộc sống và khối lượng công việc của họ trong môi trường mới này. Để quản lý các mối quan hệ thành công đòi hỏi chúng ta phải tìm ra điểm chung với những đơn vị được kiểm toán và kết nối với họ trên bình diện con người bằng cách thể hiện sự đồng cảm và tôn trọng. Khi phải hạn chế liên hệ trực tiếp, việc tuân thủ kịp thời các yêu cầu kiểm toán có thể trở nên khó khăn hơn. Bằng cách thiết lập và duy trì mối quan hệ nhân văn với đơn vị được kiểm toán, thì bạn có khả năng cao hơn vẫn ở trong phạm vi quan tâm của họ.

Trong thời điểm nhiều bất trắc này, việc quản lý các mối quan hệ với đơn vị được kiểm toán sẽ càng trở nên khó khăn hơn. Tuy nhiên, nếu cộng đồng kiểm toán coi đây là cơ hội để làm quen hơn với các điểm mạnh và điểm yếu của đơn vị được kiểm toán thì việc đầu tư này sẽ mang lại mối quan hệ và khả năng đáp ứng tốt hơn. Đồng thời, về lâu dài, việc tập trung vào quản lý thành công các mối quan hệ với đơn vị được kiểm toán sẽ giúp các cuộc kiểm toán có hiệu quả và hiệu lực hơn.

Tìm hiểu thêm thông tin về sự ứng phó của ngành kiểm toán với đại dịch COVID-19

► [*Kho tài liệu về kiểm toán và giám sát trong bối cảnh đại dịch COVID-19*](#)

PHẦN 2

Các chủ đề kiểm toán

Văn hóa tổ chức

9 cảnh báo cần chú ý khi kiểm toán văn hóa 22

Bình đẳng giới

4 điều bạn cần biết về kiểm toán bình đẳng giới 24

Tính hiệu quả

10 chỉ báo cho thấy tính hiệu quả có thể gặp nguy cơ 26

Môi trường

4 cách tăng tác động của kiểm toán hoạt động
về môi trường 28

Giám sát

10 chỉ báo cho thấy việc giám sát có thể gặp nguy cơ 30

PHẦN 2: CÁC CHỦ ĐỀ KIỂM TOÁN

VĂN HÓA TỔ CHỨC »

9 cảnh báo cần chú ý khi kiểm toán văn hóa

Về bản chất, kiểm toán văn hóa tổ chức là việc xác định xem liệu văn hóa và hành vi thực tế của một tổ chức có phù hợp với văn hóa mong muốn và đã được tuyên bố hay không. Điều này ngụ ý rằng yêu cầu đầu tiên trong kiểm toán văn hóa là phải hiểu rõ về văn hóa kỳ vọng trong tổ chức được kiểm toán, bao gồm một bức tranh rõ ràng về các hành vi mong đợi thể hiện văn hóa này. Từ điểm này, cán bộ kiểm toán có thể tiến hành xác định các lĩnh vực mà trong đó khoảng cách giữa các hành vi mong muốn và thực tế có thể gây ra rủi ro đáng kể đối với việc đạt được các mục tiêu của tổ chức. Trong quá trình đánh giá rủi ro này, cán bộ kiểm toán cần đặc biệt chú ý đến các cảnh báo cờ đỏ có thể chỉ ra các vấn đề văn hóa đáng được kiểm tra thêm.

Các cảnh báo cờ đỏ này có thể bao gồm, nhưng không giới hạn ở:

- 1 **Một số kiểm soát tài chính hoặc an toàn thường bị coi nhẹ.** Điều này có thể phản ánh sự thiên lệch về văn hóa hướng đến việc đạt được đầu ra bằng bất kỳ giá nào, nhằm đạt được những mục tiêu không thực tế của tổ chức.
- 2 **Không thực hiện được quy tắc ứng xử** và các chính sách và quy trình liên quan. Ví dụ, sự vi phạm về tuân thủ được ghi nhận nhưng không gây ra hậu quả gì.
- 3 **Không có được sự tin tưởng của cơ quan kiểm toán và cơ quan pháp quy,** và không thực hiện ghi chép theo dõi tốt việc triển khai các kiến nghị của các cơ quan này.
- 4 **Tỷ lệ không hài lòng cao** được thể hiện trong các cuộc khảo sát nhân viên trong toàn bộ tổ chức hoặc tại các phòng ban cụ thể.
- 5 **Tỷ lệ phản nản/ khiếu nại cao** về tổ chức (hoặc nhân viên tổ chức) do nhân viên, khách hàng hoặc người dân đệ trình.
- 6 **Tỷ lệ thôi việc** và vắng mặt tại nơi làm việc cao.

PHẦN 2: CÁC CHỦ ĐỀ KIỂM TOÁN**9 cảnh báo cần chú ý khi kiểm toán văn hóa****7**

Các vấn đề tồn đọng lâu không được giải quyết. Ví dụ, khi các nhận xét kiểm toán tương tự đã được đưa ra nhiều lần trong nhiều năm và không có hành động cụ thể nào được thực hiện để giải quyết vấn đề đã được xác định.

8

Thiếu hành động hoặc sự khuyến khích để hỗ trợ cho các giá trị của tổ chức. Ví dụ, không thực hiện hành động nào để cải thiện bình đẳng giới mặc dù đã có mục tiêu đặt ra như vậy.

9

Thiếu sự phù hợp giữa những biện pháp khuyến khích và chỉ số đo lường kết quả hoạt động với các chính sách và giá trị của tổ chức. Ví dụ, các biện pháp khuyến khích có thể chỉ tưởng thưởng cho việc thực hiện các dự án đúng thời hạn và trong phạm vi ngân sách, trong khi các giá trị của tổ chức nhấn mạnh sự xuất sắc của sản phẩm và chất lượng dịch vụ.

Cán bộ kiểm toán có thể thu thập thông tin để hỗ trợ đánh giá rủi ro và xác định các cảnh báo theo nhiều cách khác nhau. Họ có thể bắt đầu bằng cách xem xét các cuộc kiểm toán trước đây và tỷ lệ thực hiện các kiến nghị của một tổ chức. Họ cũng có thể tham khảo ý kiến của các cán bộ kiểm toán tài chính và kiểm toán hoạt động khác, những người hiểu rõ về tổ chức và hỏi ý kiến của họ về văn hóa của tổ chức. Tiếp theo, họ có thể xem xét thông tin sẵn có về các giá trị và cam kết đạo đức của tổ chức trước khi yêu cầu và phân tích báo cáo khảo sát nhân viên, chính sách nguồn nhân lực, biện pháp khuyến khích kết quả hoạt động, tài liệu về các cuộc phỏng vấn thôi việc, biên bản các cuộc họp quản lý quan trọng, v.v. Tất nhiên, thực hiện các cuộc phỏng vấn với ban giám đốc/quản lý để có thêm thông tin cũng là một phần của quy trình đánh giá rủi ro thông thường.

Tìm hiểu thêm về kiểm toán văn hóa tổ chức

- ▶ **Điểm nhấn nghiên cứu:**
[*Kiểm toán văn hóa tổ chức trong khu vực công*](#)
- ▶ **Hội thảo trực tuyến** (chỉ dành cho các thành viên):
[*Kiểm toán văn hóa tổ chức*](#)
- ▶ **Hội thảo trực tuyến** (chỉ dành cho các thành viên):
[*Một tính năng chính của kế hoạch kiểm toán tiếp theo của bạn:*](#)
[*Kiểm toán văn hóa trong khu vực công*](#)

PHẦN 2: CÁC CHỦ ĐỀ KIỂM TOÁN

BÌNH ĐẲNG GIỚI »

4 điều bạn cần biết về kiểm toán bình đẳng giới

Bất bình đẳng giới vẫn ăn sâu vào tất cả các quốc gia và xã hội. Đó là loại bất bình đẳng phổ biến nhất, mang tính hệ thống và có cấu trúc nhất trong tất cả các loại bất bình đẳng — và bất bình đẳng giới ảnh hưởng đến tất cả chúng ta. Ví dụ, khi trẻ em gái và phụ nữ không được tiếp cận bình đẳng với các nguồn lực và cơ hội bình đẳng để tham gia vào quá trình ra quyết định, thì gia đình, cộng đồng và quốc gia của họ sẽ thấy những chi phí kinh tế và xã hội đáng kể. Kiểm toán có thể đóng vai trò quan trọng thông qua việc xác định xem chính phủ có đáp ứng các cam kết của họ, đạt được các kết quả theo kế hoạch và đưa ra các chính sách và chương trình có hiệu quả hay không.

Đây là một số điều bạn cần biết khi thực hiện một cuộc kiểm toán về bình đẳng giới.

1

Kiểm toán về giới có thể mang lại lợi ích kinh tế đáng kể

Mặc dù Canada là một trong những quốc gia đứng đầu về bình đẳng giới nhưng quốc gia này vẫn có thể đạt nhiều thành tựu hơn nữa. Một [Báo cáo năm 2017 của Viện nghiên cứu toàn cầu McKinsey](#) cho thấy việc thúc đẩy sự bình đẳng của phụ nữ tại Canada có tiềm năng thúc đẩy GDP hàng năm của đất nước thêm 150 tỷ đô la vào năm 2026, tương đương tăng 0,6% GDP hàng năm. Bằng cách đưa ra các kiến nghị có mục tiêu tốt để cải tiến, cán bộ kiểm toán có thể đóng góp vào việc giúp tạo ra các lợi ích kinh tế.

2

Chính phủ cần các cuộc kiểm toán về bình đẳng giới để đảm bảo rằng họ đang thực hiện các nghĩa vụ của mình

Chính phủ Canada đã phê chuẩn Công ước của Liên hợp quốc về Xóa bỏ mọi hình thức Phân biệt đối xử với Phụ nữ. Canada cũng đã ký Tuyên bố và Cương lĩnh hành động Bắc Kinh, trong đó khuyến nghị các chính phủ "cần đảm bảo rằng trước khi đưa ra các quyết định chính sách, phải tiến hành phân tích tác động của chúng đối với phụ nữ và nam giới." Những thỏa thuận quốc tế này tạo nên nghĩa vụ và trách nhiệm cho tất cả các nước ký kết. Hơn nữa, Hiến chương về Quyền và Tự do của Canada đảm bảo sự bình đẳng trước pháp luật cho mọi cá nhân, không có sự phân biệt đối xử dựa trên giới tính. Luật Hiến pháp, năm 1982, Phần II, đảm bảo các quyền của Thổ dân và hiến chương bình đẳng đối với nam và nữ. Ngoài ra, nhiều chính phủ (liên bang, tỉnh, vùng lãnh thổ và thành phố) có luật yêu cầu người sử dụng lao động phải đạt được sự công bằng về việc làm để khắc phục những bất lợi mà phụ nữ và các nhóm đặc thù khác phải đối mặt. Do đó, có rất nhiều luật lệ mà cán bộ kiểm toán có thể sử dụng để đánh giá việc tuân thủ các yêu cầu về bình đẳng giới.

PHẦN 2: CÁC CHỦ ĐỀ KIỂM TOÁN**4 điều bạn cần biết về kiểm toán bình đẳng giới****3****Cuộc kiểm toán của bạn có thể đảm bảo sự sẵn có và đáng tin cậy của dữ liệu cần thiết nhằm đạt được bình đẳng giới**

Việc sử dụng các mục đích, mục tiêu và chỉ tiêu có thể đo lường và lượng hóa được là trọng tâm của việc đạt được bình đẳng giới. Điều quan trọng là thiết lập mức độ ưu tiên, ra quyết định dựa trên bằng chứng và tính minh bạch trong báo cáo. Đặc biệt, dữ liệu phân tách theo giới là điều rất cần thiết. Cụ thể hơn, các mục tiêu và chỉ tiêu được chính phủ sử dụng nhằm:

- tuyên bố mức độ thay đổi mà họ dự định thực hiện và thông báo điều này cho công dân,
- thiết lập dữ liệu cơ sở ban đầu, dựa vào đó có thể theo dõi tiến trình trong tương lai, và
- báo cáo về tiến độ để đảm bảo trách nhiệm giải trình trước công dân và các tổ chức quốc tế.

Vì vậy các cuộc kiểm toán về bình đẳng cần đánh giá:

- các mục tiêu và chỉ tiêu mà chính phủ đã chọn để đo lường tiến độ,
- các hệ thống được tạo dựng để thu thập dữ liệu đáng tin cậy và đảm bảo tính liên chính của chính phủ,
- cách sử dụng dữ liệu vào các quá trình ra quyết định, và
- báo cáo công khai về tiến độ

4**Tất cả các cuộc kiểm toán có thể có một nhánh truy vấn thông tin liên quan đến bình đẳng giới**

Các cuộc kiểm toán có thể chỉ tập trung vào bình đẳng giới, nhấn mạnh vào năng lực và sự thành công của các chính phủ nhằm đạt được mục tiêu này. Nhưng không chỉ dừng lại ở giới hạn đó. Bình đẳng giới là một vấn đề xuyên suốt có thể dẫn đến những cải thiện trong cách thiết kế, triển khai và kết quả đạt được của một tập hợp các chương trình. Cán bộ kiểm toán có thể nhìn vào chương trình hoặc hoạt động được kiểm toán qua lăng kính giới và hỏi: Chương trình hoặc hoạt động đó có các khía cạnh hoặc chiều cạnh về giới không? Việc kiểm tra những điều này có thể dẫn đến những phát hiện kiểm toán quan trọng cho các cơ quan lập pháp và chính phủ.

Tìm hiểu thêm về bình đẳng giới

- ▶ **Hướng dẫn thực hành:**
[Kiểm toán các Mục tiêu phát triển bền vững của Liên hợp quốc: Bình đẳng giới](#)
- ▶ **Khóa học:**
[Kiểm toán bình đẳng giới](#)

PHẦN 2: CÁC CHỦ ĐỀ KIỂM TOÁN

TÍNH HIỆU QUẢ »

10 chỉ báo cho thấy tính hiệu quả có thể gặp nguy cơ

Khi rà soát các tài liệu, thực hiện các cuộc phỏng vấn hoặc đến thực địa trong giai đoạn lập kế hoạch kiểm toán về tính hiệu quả, cán bộ kiểm toán hoạt động có thể nắm được thông tin hoặc bắt gặp tình huống cho thấy rằng việc đạt được hiệu quả đang gặp rủi ro trong một chương trình hoặc tổ chức nhất định. Trong những trường hợp như vậy, cán bộ kiểm toán phải ghi lại các quan sát của mình và thu thập thêm thông tin nếu cần thiết. Sau đây là một số chỉ báo tiềm ẩn cho thấy tính hiệu quả có thể không được tối ưu hóa trong một tổ chức.

1

Thiếu thông tin về kết quả hoạt động hoặc thiếu sự chú ý đến tính sẵn có của thông tin.

Thông tin cơ bản về đầu vào và khối lượng đầu ra có thể không được thu thập và phân tích; thông tin kết quả hoạt động có thể không phù hợp, không đáng tin cậy, không đầy đủ và không kịp thời; hoặc báo cáo kết quả hoạt động có thể không được cung cấp cho những người chịu trách nhiệm về quản trị.

2

Nhân sự không được triển khai để thúc đẩy tính hiệu quả.

Có thể có tỷ lệ thôi việc cao hoặc thiếu đào tạo.

3

Chi phí của các hoạt động và chương trình không được biết, hoặc không được thu thập và xem xét thường xuyên.

Một số thông tin chi phí chương trình có thể có sẵn, nhưng đơn giá của mỗi đầu ra là không xác định; thông tin tài chính đầy đủ có thể không được cung cấp cho những người chịu trách nhiệm quản trị.

4

Sự kiểm soát quá mức cần thiết khi so sánh với các tổ chức tương tự được quản lý tốt.

Có thể cần rất nhiều chữ ký phê duyệt cho các giao dịch thường quy, rủi ro thấp.

PHẦN 2: CÁC CHỦ ĐỀ KIỂM TOÁN**10 chỉ báo cho thấy tính hiệu quả có thể gặp nguy cơ****5****Không có (hoặc hạn chế) chức năng kiểm toán nội bộ.**

Điều này có thể cho thấy tổ chức không quan tâm đầy đủ đến các biện pháp kiểm soát quản lý và tác động của chúng đến tính hiệu quả.

6**Thiết kế chương trình không hỗ trợ tính hiệu quả.**

Có thể luồng quy trình còn kém và có sự trùng lặp của các nỗ lực hoặc thông tin. Việc xem xét các chỉ số kết quả hoạt động chính và so sánh với các tiêu chuẩn nội bộ hoặc bên ngoài có thể giúp xác định các vấn đề.

7**Chưa khám phá các cơ hội chia sẻ dịch vụ.**

Có thể chưa đánh giá về lợi ích hiệu quả có thể thu được từ việc chia sẻ các dịch vụ hỗ trợ đăng sau như xử lý giao dịch tài chính, mua sắm, quản lý nguồn nhân lực và các chức năng trả lương.

8**Các hệ thống và quy trình không tận dụng hiệu quả công nghệ thông tin.**

Các hệ thống và quy trình chủ yếu dựa trên các hồ sơ có thể là tài liệu trên giấy và tài liệu bản cứng.

9**Ban quản lý cấp cao chưa có giải pháp đủ mạnh chống lại trạng thái ì (ngại thay đổi).**

Có thể chưa thực hiện so sánh chính thức về tính hiệu quả của chương trình với các chương trình tương tự ở các tổ chức khác để cung cấp thông tin khách quan cho việc ra quyết định.

10**Không đạt được các chuẩn mực dịch vụ.**

Các khiếu nại của khách hàng có thể rất nhiều và/hoặc không được giải quyết, có thể có danh sách chờ dài cho các dịch vụ hoặc tồn đọng các hồ sơ, và có thể còn thừa quá nhiều không gian (văn phòng, bộ nhớ, v.v.).

Tìm hiểu thêm về kiểm toán tính hiệu quả

► Hướng dẫn thực hành:
[Kiểm toán tính hiệu quả](#)

PHẦN 2: CÁC CHỦ ĐỀ KIỂM TOÁN

MÔI TRƯỜNG »

4 cách tăng tác động của kiểm toán hoạt động về môi trường

Sức ép và suy thoái môi trường tiếp tục là vấn đề quan ngại. Ở Canada có những thách thức quan trọng về môi trường. Từ suy giảm đa dạng sinh học đến nước uống bị ô nhiễm, từ tác động của biến đổi khí hậu đến khói bụi đô thị, từ các tầng nước ngầm bị đe dọa đến các loài xâm lấn, các cộng đồng và hệ sinh thái từ bờ biển này sang bờ biển khác ở Canada đang gặp phải những vấn đề cần được giải quyết. Tin tốt là kiểm toán hoạt động cấu thành một cơ hội tuyệt vời để mang lại sự thay đổi, tác động và gia tăng giá trị.

Sau đây là một số việc các bạn có thể làm nhằm tăng cường tác động tích cực của kiểm toán hoạt động về môi trường:

1

Các tiêu chí: cao hơn mức tuân thủ

Các quy định về môi trường của chính phủ thường dựa trên các yêu cầu tối thiểu. Một cách đi tắt hợp lý cho cán bộ kiểm toán là báo cáo về việc tuân thủ các quy định, hướng dẫn hoặc chính sách. Điều này cung cấp một bộ tiêu chí không tranh cãi, sẽ được tổ chức được kiểm toán sẵn sàng chấp nhận và các bên liên quan hiểu rõ. Nhưng vì các yêu cầu về chính sách hoặc quy định về bản chất thường rất tối thiểu, nên cách tiếp cận này có thể bỏ lỡ cơ hội để cung cấp một cuộc kiểm toán có tác động mạnh mẽ, tạo ra sự khác biệt tích cực. Kiểm toán hoạt động có thể vượt lên cao hơn mức tuân thủ thông qua:

- sử dụng các cách làm hay nhất làm kỳ vọng để dựa vào đó đánh giá các chương trình và các đơn vị, tổ chức,
- so sánh kết quả hoạt động của các đơn vị được kiểm toán với các tổ chức tương tự ở các quốc gia khác, và
- đo lường và phân tích kết quả và xu hướng của chúng.

2

Phạm vi: cân nhắc sự liên kết

Các vấn đề môi trường thường liên quan đến nhau. Việc áp dụng cách tiếp cận phát triển bền vững (tức là xem xét kinh tế, môi trường và xã hội) tạo ra một viễn cảnh rộng hơn và là một cách tốt để lồng ghép tập hợp các mối liên kết thường xác định các vấn đề môi trường. Các đối tượng khác nhau có các ưu tiên khác nhau, có thể bao gồm sự phát triển kinh tế, tạo và duy trì việc làm, bảo vệ sức khỏe và sự an toàn của công dân. Nếu một cuộc kiểm toán môi trường có thể chỉ ra mối liên hệ cụ thể với những vấn đề khác nhau này, thì các báo cáo kiểm toán sẽ thu hút được đông đảo công chúng hơn và sẽ không dễ bị bác bỏ vì hỗ trợ những tầm nhìn phiến diện, phi thực tế.

PHẦN 2: CÁC CHỦ ĐỀ KIỂM TOÁN**4 cách để tăng cường tác động của các cuộc kiểm toán hoạt động về môi trường****3****Báo cáo: dùng báo cáo kiểm toán để tuyên truyền**

Các câu hỏi về môi trường thường phức tạp và có thể cần giải thích các khái niệm quan trọng trong phần giới thiệu của báo cáo để giúp người đọc hiểu đầy đủ các phát hiện kiểm toán và ý nghĩa của chúng. Vì lý do này, các cán bộ kiểm toán môi trường nên sử dụng phần đầu của báo cáo để tuyên truyền cho người đọc về các vấn đề môi trường liên quan, cung cấp cho họ thông tin cơ bản về bối cảnh và nền tảng. Đó là phần lý tưởng trong báo cáo để tạo ra các liên kết cần thiết đến bất kỳ khía cạnh kinh tế và xã hội quan trọng nào có liên quan.

Các tác giả viết báo cáo nên sử dụng ngôn ngữ đơn giản và tránh quá kỹ thuật. Các báo cáo kiểm toán môi trường thành công trong việc làm cho các chủ đề phức tạp dễ tiếp cận và cung cấp cho người đọc thông tin mới thì thường có nhiều khả năng mang lại tác động và gia tăng giá trị hơn. Tương tự, các báo cáo giúp người đọc xác định chủ đề và quan tâm đến các phát hiện kiểm toán sẽ có nhiều ảnh hưởng hơn. Điều này có thể đạt được bằng cách sử dụng các nghiên cứu điển hình cụ thể trong báo cáo. Ví dụ, các nghiên cứu điển hình về chất lượng môi trường ở các khu vực đô thị có thể rất hiệu quả, đặc biệt nếu chúng cung cấp thông tin về các tác động tiềm ẩn đối với sức khỏe.

4**Kiến nghị: cố gắng gây hiệu ứng Domino**

Để tăng khả năng đưa ra các kiến nghị có ý nghĩa, cán bộ kiểm toán có thể nhắm tới việc tạo ra “hiệu ứng domino”. Hiệu ứng domino đề cập đến các tình huống trong đó các thay đổi đối với một phần tử của hệ thống sẽ kích hoạt các thay đổi trong các phần tử khác của cùng hệ thống; hiệu ứng sẽ lớn hơn khi các phần tử của hệ thống được liên kết chặt chẽ với nhau. Ví dụ, việc áp dụng thuế các-bon sẽ tạo ra hiệu ứng domino trong xã hội và trong nền kinh tế vì thuế này có khả năng dẫn đến giảm tiêu thụ các sản phẩm sử dụng nhiều các-bon, giảm phát thải khí nhà kính, tăng cường sử dụng phương tiện giao thông công cộng, chất lượng không khí tốt hơn, cải thiện sức khỏe cho người dân và chi phí chăm sóc sức khỏe thấp hơn. Để tối ưu hóa hiệu ứng domino, các kiến nghị phải được nhắm mục tiêu vào điểm mấu chốt trong quá trình ra quyết định – điểm kích hoạt sẽ tạo ra một loạt các tác động lên nhiều yếu tố của quá trình hoặc hệ thống.

Tìm hiểu thêm về kiểm toán hoạt động về môi trường**Tài liệu thảo luận:**

[Làm thế nào để tăng cường tác động của các cuộc kiểm toán hoạt động về môi trường](#)

PHẦN 2: CÁC CHỦ ĐỀ KIỂM TOÁN

GIÁM SÁT »

10 chỉ báo cho thấy việc giám sát có thể gặp nguy cơ

Đánh giá rủi ro là một công việc quan trọng khi lựa chọn các vấn đề giám sát quan trọng nhất để kiểm toán. Bạn có thể xem xét thông tin thu thập trong giai đoạn sớm của cuộc kiểm toán (cơ cấu quản trị, biên bản họp hội đồng quản trị hoặc ủy ban, v.v.) và xác định xem thông tin đó có thể giúp bạn xác định các chỉ số giám sát một số dự án, chương trình hoặc dịch vụ có thể gặp rủi ro hay không.

Sau đây là một số chỉ báo thường gặp cho thấy việc giám sát có thể gặp nguy cơ:

1

Sự thay đổi toàn diện các thành viên của bộ phận giám sát đã diễn ra hoặc tỷ lệ thôi việc rất cao.

2

Bộ phận giám sát không (hoặc hiếm khi) chất vấn hoặc thách thức các nhà quản lý về sáng kiến được giám sát.

3

Người đứng đầu bộ phận giám sát quá áp đảo tại các cuộc họp giám sát.

4

Xung đột lợi ích thường xuyên xảy ra giữa các thành viên của bộ phận giám sát và/hoặc các hành động được thực hiện để quản lý xung đột lợi ích đã biết không được ghi chép lại.

5

Thành viên bộ phận giám sát tham gia vào công việc quản lý hằng ngày đối với sáng kiến được giám sát hoặc không có sự phân công nhiệm vụ giữa bộ phận giám sát và việc quản lý sáng kiến.

6

Bộ phận giám sát hiếm khi họp hoặc chỉ tổ chức các cuộc họp ngắn, mang tính chất hình thức, chiếu lệ.

PHẦN 2: CÁC CHỦ ĐỀ KIỂM TOÁN**10 chỉ báo cho thấy việc giám sát có thể gặp nguy cơ****7**

Thành viên bộ phận giám sát không hiểu vai trò của mình, không nhận thức được phạm vi trách nhiệm giám sát của họ và tin rằng nhiều khía cạnh là trách nhiệm của ban quản lý.

8

Các kiến nghị kiểm toán hiếm khi hoặc không hề được thực hiện, hoặc kiểm toán nội bộ đang được loại bỏ hoặc thuê ngoài.

9

Có vấn đề nghiêm trọng về kết quả hoạt động của sáng kiến được giám sát: kết quả hoạt động kém so với các mục tiêu hoạt động hoặc chiến lược; sự chậm trễ và chi phí vượt mức đáng kể; số lượng khiếu nại, xử phạt và tiền phạt cao; hoặc rủi ro đang leo thang.

10

Không thực hiện được các hành động khắc phục hoặc theo dõi tiếp theo khi các vấn đề quan trọng được trình lên bộ phận giám sát.

Mặc dù các chỉ báo đó có thể hữu ích để tiến tới việc kiểm tra thêm, nhưng không nên nghiêm nhiên coi sự hiện diện của chúng là bằng chứng cho thấy sự tồn tại của khiếm khuyết trong giám sát. Bạn phải luôn thu thập đầy đủ bằng chứng thích hợp để hỗ trợ mối quan hệ nguyên nhân và kết quả trước khi kết luận rằng sự hiện diện của một chỉ báo có nghĩa là có khiếm khuyết thực sự tồn tại.

Tìm hiểu thêm về kiểm toán sự giám sát▶ **Hướng dẫn thực hành:**

[Kiểm toán sự giám sát](#)

▶ **Hội thảo trực tuyến (chỉ dành cho các thành viên):**

[Giám sát trong khu vực công-Hội thảo trực tuyến về kiểm toán đối với sự giám sát của hội đồng quản trị](#)

PHẦN 3

Các công nghệ mới nổi

Blockchain

4 Cơ hội mà công nghệ Blockchain mang lại cho
cán bộ kiểm toán 33

Phân tích dữ liệu

6 cách không quá kỹ thuật để mở khóa giá
trị của phân tích dữ liệu 35

Trí tuệ nhân tạo

8 điều cán bộ kiểm toán cần biết về trí tuệ nhân tạo 37

PHẦN 3: CÁC CÔNG NGHỆ MỚI NỔI

BLOCKCHAIN

4 cơ hội mà công nghệ Blockchain mang lại cho cán bộ kiểm toán

Công nghệ Blockchain (chuỗi khối) xuất hiện lần đầu sau cuộc khủng hoảng tài chính toàn cầu năm 2008 với tư cách là công nghệ nền tảng của tiền điện tử được gọi là Bitcoin. Kể từ đó nó dần được một số chủ thể trong nền kinh tế và xã hội áp dụng. Đối với kiểm toán khu vực công, các ý nghĩa có thể bao gồm những thay đổi sâu sắc trong việc quản lý dữ liệu và tài sản kỹ thuật số của các tổ chức được kiểm toán. Điều này sẽ đòi hỏi phải suy nghĩ lại về việc thu thập bằng chứng (tức là thu thập những gì và bằng cách nào) để đưa ra kết luận ở mức độ đảm bảo theo yêu cầu của các tiêu chuẩn chuyên môn.

Sau đây là một số cơ hội mà công nghệ đột phá này mang lại cho các cán bộ kiểm toán:

1

Nâng cao kiến thức của họ về hoạt động kinh doanh của các tổ chức được kiểm toán.

Có nhiều ứng dụng của công nghệ Blockchain hiện đang được phát triển riêng cho chính phủ, chẳng hạn như thu thuế, quản lý hồ sơ, bỏ phiếu, giám sát quy định và quản lý danh tính. Tất nhiên, các ứng dụng chung khác liên quan đến quản lý tài chính và kế toán, quản lý chuỗi cung ứng, an ninh mạng, thương mại, v.v., cũng sẽ có thể chuyển giao được cho khu vực công. Do đó, chỉ đơn giản là để hiểu cách các đơn vị được kiểm toán hoạt động như thế nào, các cán bộ kiểm toán khu vực công cũng sẽ phải hiểu sâu hơn về Blockchain và cách áp dụng Blockchain trong các tổ chức được kiểm toán.

2

Đảm bảo việc thực hiện các ứng dụng Blockchain phù hợp trước khi triển khai.

Blockchain được thiết kế để loại bỏ các bên thứ ba trong khi đảm bảo cập nhật hồ sơ/bản ghi tức thời và an toàn. Trong bối cảnh đó, kỳ vọng rằng nhu cầu kiểm toán tài chính định kỳ sẽ có nhiều thay đổi và có thể giảm bớt. Tuy nhiên, việc triển khai Blockchain có thể có nhiều lỗ hổng. Cán bộ kiểm toán có thể tăng thêm giá trị đáng kể bằng cách thực hiện các cuộc kiểm toán CNTT nhằm giải quyết các rủi ro và đảm bảo rằng các biện pháp kiểm soát phù hợp và hiệu quả được thực hiện.

3

Tận dụng năng lực của Blockchain để cung cấp thông tin tài chính theo thời gian thực nhằm cung cấp sự đảm bảo kịp thời.

Blockchain sẽ cho phép đơn vị được kiểm toán theo dõi sát các quy trình của họ một cách liên tục, lịch sử cung ứng và kiểm toán và giúp phân tích tài khoản chỉ bằng một nút nhấn. Trong tương lai Blockchain, ban quản lý đơn vị được kiểm toán có thể cung cấp một bộ "chìa khóa" điện tử Blockchain cho các cán bộ kiểm toán độc lập để cung cấp quyền truy cập chưa từng có vào thông tin chi tiết, có phân biệt theo thời gian về tất cả các giao dịch. Việc tiếp cận như vậy sẽ ảnh hưởng đáng kể đến các chiến lược đánh giá mà cán bộ kiểm toán sẽ sử dụng.

PHẦN 3: CÁC CÔNG NGHỆ MỚI NỔI**4 cơ hội mà công nghệ Blockchain mang lại cho cán bộ kiểm toán****4****Xây dựng khả năng sử dụng dữ liệu tốt hơn.**

Blockchain sẽ tăng cường một môi trường kỹ thuật số lấy dữ liệu làm trung tâm đã tồn tại. Các tổ chức sử dụng Blockchain có thể có một bộ công cụ báo cáo mới đầy sức mạnh, hoàn chỉnh với khả năng hiển thị giao dịch đầy đủ, để quản lý và thông báo tình trạng tài chính của họ. Các cán bộ kiểm toán lập pháp sẽ phải duy trì và thậm chí đẩy nhanh nỗ lực của họ nhằm đạt được và sử dụng các kỹ năng phân tích dữ liệu tốt hơn và toàn diện hơn để thích ứng với số lượng và độ phức tạp ngày càng tăng của dữ liệu do các tổ chức được kiểm toán cung cấp. Điều này sẽ đòi hỏi cần có các chiến lược thông thường đã được triển khai trong lĩnh vực này: thuê thêm chuyên gia, phát triển chuyên môn cho cán bộ kiểm toán thông qua đào tạo và chứng nhận chuyên môn, đồng thời luôn cập nhật về kiến trúc của hệ thống thông tin và việc nắm giữ dữ liệu của các tổ chức được kiểm toán.

Tìm hiểu thêm về các cơ hội mà công nghệ Blockchain mang lại► **Điểm nhấn nghiên cứu:**

[Blockchain và kiểm toán: tổng quan về tác động tiềm năng đối với kiểm toán lập pháp](#)

PHẦN 3: CÁC CÔNG NGHỆ MỚI NỔI

PHÂN TÍCH DỮ LIỆU »

6 cách không quá kỹ thuật để mở khóa giá trị của phân tích dữ liệu

Các cán bộ kiểm toán đã sử dụng phân tích dữ liệu theo cách này hay cách khác trong hơn một thập kỷ qua, nhưng hầu hết đều gặp khó khăn trong việc tối đa hóa giá trị mà công cụ này có thể mang lại.

Trong khi một số tổ chức kiểm toán đã trưởng thành trong những năm qua và thu được giá trị to lớn từ việc sử dụng phân tích dữ liệu thì vẫn còn những tổ chức khác gặp rất nhiều khó khăn trong việc sử dụng phân tích dữ liệu một cách nhất quán và thu được kết quả có giá trị. Nhiều tổ chức kiểm toán cũng đã chứng kiến sự sụt giảm kết quả hoạt động sau khi mất đi những nhân viên chủ chốt, người mà đã trở thành chuyên gia phân tích dữ liệu trong quá trình làm việc của họ.

Điều gì dẫn đến những khác biệt này trong kết quả?

Dường như có sự đồng thuận về các hành động có thể được thực hiện để tăng giá trị thu được từ phân tích dữ liệu trong cơ quan kiểm toán lập pháp hoặc một bộ phận kiểm toán nội bộ. Đáng ngạc nhiên là đối với một số cơ quan, những hành động này không tập trung vào công nghệ. Thay vào đó, các cơ quan kiểm toán cần phải:

1

Thể hiện khả năng lãnh đạo có tầm nhìn xa

Vai trò của lãnh đạo kiểm toán là truyền bá tầm nhìn của họ và thuyết phục các thành viên chủ chốt trong đội ngũ chia sẻ cùng tầm nhìn đó. Các tổ chức kiểm toán hoạt động tốt nhất có các nhà lãnh đạo rất rõ ràng về vai trò của phân tích dữ liệu đối với sự thành công của họ.

2

Tập trung vào sự hài lòng của các bên liên quan

Nhiều cơ quan kiểm toán vẫn chưa nhận ra nhu cầu của các bên liên quan và mức độ quan trọng của việc quản lý và đáp ứng kỳ vọng của các bên liên quan. Nhiều tổ chức khu vực công rất đầu tư vào phân tích dữ liệu và có kỳ vọng các cơ quan kiểm toán cũng làm như vậy.

3

Thực hiện kiểm toán dựa trên rủi ro

Kiểm toán dựa trên rủi ro là một cách tuyệt vời để đảm bảo rằng đội ngũ của bạn đang sử dụng tài nguyên một cách tối ưu đồng thời gia tăng giá trị ở những chỗ quan trọng. Trong bối cảnh đó, phân tích dữ liệu là một công cụ hữu ích để đánh giá rủi ro và vạch ra cho ban lãnh đạo thấy được mức độ nghiêm trọng của chúng cũng như cách giảm thiểu những rủi ro đó. Việc tập trung vào rủi ro sẽ tối đa hóa giá trị có thể thu được từ khoản đầu tư của bạn vào phân tích dữ liệu.

PHẦN 3: CÁC CÔNG NGHỆ MỚI NỔI**6 cách không quá kỹ thuật để mở khóa giá trị của phân tích dữ liệu****4****Sử dụng, chia sẻ và lặp lại**

Cán bộ kiểm toán tài liệu hóa và chuẩn hóa mọi thứ được thực hiện trong một nhiệm vụ kiểm toán nhưng nhiều cán bộ kiểm toán không làm như vậy với phân tích dữ liệu. Có những hiệu quả to lớn đạt được từ việc chia sẻ, sử dụng lại và tạo điều kiện để các phân tích có thể lặp lại. Đừng mất công làm lại từ đầu.

5**Áp dụng một cách tiếp cận có kỷ luật đối với việc phân tích dữ liệu**

Các cán bộ kiểm toán giỏi luôn thể hiện kỷ luật tuyệt vời. Họ lập kế hoạch tỉ mỉ, xác định phạm vi nghiêm ngặt và kiểm chứng những phát hiện của họ. Kỷ luật này và các nguyên tắc cơ bản thúc đẩy kỷ luật phải được tuân thủ khi áp dụng phân tích dữ liệu trong quá trình kiểm toán.

Luôn không ngừng tập trung vào việc tài liệu hóa và đảm bảo rằng các quy trình phân tích dữ liệu của bạn phù hợp tốt với chiến lược kiểm toán của bạn. Điều quan trọng là bạn không khuất phục trước sự cám dỗ của việc theo đuổi những phát hiện ngẫu nhiên dễ dàng (điều mà các cán bộ kiểm toán thường gọi là 'chuyến thám hiểm câu cá').

6**Cam kết đối với sự phát triển của nhân viên**

Các nhà phân tích dữ liệu hiệu quả nhất là những người thể hiện tư duy phản biện chứ không phải là những người nhanh nhẹn hơn trong việc sử dụng phần mềm. Tập trung vào việc sử dụng phần mềm phân tích theo ngữ cảnh là chìa khóa để thu được giá trị từ khoản đầu tư vào con người và công nghệ.

Tất cả những hành động này không phải là triển khai phần mềm cao cấp, phần cứng đắt tiền và đội ngũ đông đảo các chuyên gia khoa học dữ liệu. Các yếu tố phi kỹ thuật có thể quyết định chiến lược phân tích dữ liệu của bạn thành hay bại. Được thực hiện với sự quyết tâm và tính chặt chẽ, những hành động này có thể là nền tảng cho phép cán bộ kiểm toán tối đa hóa giá trị họ nhận được từ việc sử dụng phân tích dữ liệu và phát triển những hiểu biết mới về kết quả hoạt động của tổ chức.

Tìm hiểu thêm về khai thác dữ liệu và các ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong bối cảnh kiểm toán

- **Hội thảo trực tuyến** (chỉ dành cho các thành viên):
[Tạo cơ hội cho ngày nay: kết nối dữ liệu, luồng công việc và kết quả](#)

PHẦN 3: CÁC CÔNG NGHỆ MỚI NỔI

TRÍ TUỆ NHÂN TẠO »

8 điều cán bộ kiểm toán cần biết về trí tuệ nhân tạo

Trí tuệ nhân tạo (AI) là một công nghệ mới nổi hấp dẫn. Được ngành công nghệ thông tin nhanh chóng áp dụng, AI đã có vô số ứng dụng trong nền kinh tế của chúng ta và hiện nay dường như đã trở nên phổ biến. Khả năng tự động hóa các quy trình và mở rộng phạm vi tiếp cận của trí tuệ con người đã và đang mang lại những thay đổi sâu sắc trong một số lĩnh vực, bao gồm cả kiểm toán. AI đang cách mạng hóa nghề kiểm toán bằng cách mở rộng phạm vi và hiệu quả của việc thu thập và phân tích bằng chứng kiểm toán.

Dưới đây là một số thực tế chính mà các cán bộ kiểm toán cần lưu ý khi họ xem xét công nghệ này:

1

AI không phải là một công nghệ của tương lai, nó đã có ở mọi nơi.

Hằng ngày, các thông báo được đưa ra về việc sử dụng AI trong các lĩnh vực mới. Ví dụ:

- xe hơi tự lái
- công cụ tìm kiếm trực tuyến
- mua sắm trực tuyến được cá nhân hóa
- cá nhân hóa sản phẩm bởi các công ty tin tức và giải trí
- dự báo thời tiết của chính phủ
- trợ lý ảo trên các thiết bị cá nhân.

Nhiều đổi mới sáng tạo dựa trên AI này hiện đã quen thuộc với nhiều người tiêu dùng và đang trở thành công nghệ hàng đầu trong các ngành công nghiệp khác nhau, trong khi những đổi mới sáng tạo khác vẫn còn sơ khai và còn khoảng cách rất xa để được chứng minh là các công nghệ chính thống. Các cán bộ kiểm toán nên cập nhật thông tin về những phát triển AI mới và theo dõi việc áp dụng các ứng dụng AI trong khu vực công.

2

AI không phải là một mà là rất nhiều loại công nghệ.

Các năng lực của AI đã đa dạng hóa trong những năm gần đây và hiện có thể được áp dụng cho nhiều nhiệm vụ khác nhau. Chúng bao gồm các công nghệ đa dạng như robot, hệ thống chuyên gia, xử lý ngôn ngữ tự nhiên và phân tích dự báo. Các công nghệ hứa hẹn nhất cho cán bộ kiểm toán là nhận dạng hình ảnh, nhận dạng giọng nói và học máy.

PHẦN 3: CÁC CÔNG NGHỆ MỚI NỔI**8 điều cán bộ kiểm toán cần biết về trí tuệ nhân tạo****3****Nhận dạng hình ảnh có thể tự động hóa rất nhiều nhiệm vụ kiểm toán tẻ nhạt.**

Có thể nhận dạng hình ảnh vì AI có thể xử lý video và hình ảnh kỹ thuật số theo toán học và xác định các kiểu hình mẫu xuất hiện từ dữ liệu. Nó có thể đếm hàng tồn kho bằng cách sử dụng một máy quay video gắn vào máy bay không người lái, xác định và định vị các mặt hàng, và thậm chí báo cáo về tình trạng của chúng. Việc phân tích video như vậy có thể được thực hiện rất hiệu quả, rà soát thời lượng hàng giờ ghi âm trong vài phút.

4**Nhận dạng giọng nói có thể thay đổi cách các cán bộ kiểm toán phỏng vấn.**

Nhận dạng giọng nói nhằm mục đích tận dụng âm thanh được truyền trực tuyến hoặc ghi lại như thư thoại, cuộc gọi điện thoại, cuộc gọi hội nghị, phỏng vấn, thuyết trình của ban giám đốc và ghi âm các cuộc họp của ban giám đốc hoặc hội đồng quản trị. Phần mềm nhận dạng giọng nói “hiểu” và phân tích cấu trúc ngôn ngữ ngữ pháp và ngữ nghĩa, tính đến trọng âm, lỗi và tiếng ồn xung quanh. Một ứng dụng kiểm toán đầy hứa hẹn là khả năng phiên ra văn bản một cách chính xác các bản ghi âm bằng lời nói của các cuộc phỏng vấn và lời khai, do đó tạo ra một cách hiệu quả các bản ghi đáng tin cậy của các cuộc gọi hội nghị hoặc các cuộc phỏng vấn.

5**Học máy có thể nâng cao năng lực phân tích của cán bộ kiểm toán.**

Học máy sử dụng các mô hình thuật toán để thực hiện phân tích dữ liệu phức tạp trên các tập dữ liệu lớn mà không có hướng dẫn cụ thể. Nó được lập trình để xử lý dữ liệu lặp đi lặp lại và xây dựng các mô hình toán học, nhằm xác định các kiểu hình mẫu và đưa ra dự đoán. Các ứng dụng sử dụng công nghệ này đang xuất hiện trong nghề kiểm toán. Ví dụ: phần mềm có thể đọc các hợp đồng phức tạp, xác định các điều khoản chính và tương quan với các giao dịch có thể xác định các kiểu hình mẫu và trường hợp không tuân thủ.

6**Cán bộ kiểm toán cần nâng cao kỹ năng nắm bắt AI.**

Để kiểm toán và sử dụng AI, cán bộ kiểm toán sẽ cần kiến thức chuyên môn và công cụ để đánh giá công nghệ này và tác động của nó đối với nền kinh tế, tính hiệu quả và hiệu lực của các đơn vị được kiểm toán. Do đó, cán bộ kiểm toán sẽ phải trau dồi và hoàn thiện các kỹ năng mà họ đã có trong khi tiếp thu những kỹ năng mới. Các kỹ năng phù hợp nhất cần có là:

- Hiểu biết về điểm mạnh và hạn chế của công nghệ AI. Ví dụ: cần nắm được các nhánh ứng dụng AI trong các hoạt động của đơn vị được kiểm toán.
- Hiểu và tích hợp dữ liệu. AI sẽ tăng cường nhu cầu về các kỹ năng kiểm toán cần thiết để thực hiện phân tích dữ liệu.
- Thực hiện phân tích lý luận. Việc tự động hóa dần dần các công việc cơ học sẽ cho phép con người tập trung vào phân tích - điều này sẽ làm nổi bật khả năng của con người trong việc sàng lọc thông tin một cách trực giác.

PHẦN 3: CÁC CÔNG NGHỆ MỚI NỔI**8 điều cán bộ kiểm toán cần biết về trí tuệ nhân tạo****7****AI có thể mang tính thiên lệch.**

AI dựa trên mã và có xu hướng phản ánh và thậm chí khuếch đại sự thiên lệch của người lập trình. Lo ngại về sự thiên lệch của AI vừa là nguy cơ đối với các đơn vị được kiểm toán, vừa là hạn chế đối với việc sử dụng AI trong các cuộc kiểm toán. Do đó, cán bộ kiểm toán có thể cung cấp một biện pháp bảo đảm cần thiết chống lại các tác động tiêu cực của những thiên lệch này bằng cách cảnh giác với tác động của chúng đối với công việc của họ. Để làm cho việc xác định sự thiên lệch dễ dàng hơn, cần phải nỗ lực liên tục để cố gắng xác định, theo dõi và ghi chép lại quá trình ra quyết định của AI bằng cách áp dụng học sâu - điều này sẽ tạo ra một dấu vết kiểm toán có thể được xem xét và phân tích.

8**AI sẽ không thay thế cán bộ kiểm toán, nhưng sẽ giúp cho họ hiệu quả hơn.**

AI đặc biệt tỏa sáng khi thực hiện các nhiệm vụ tẻ nhạt. Nghề kiểm toán có một số “công việc dễ dàng” về mặt này: rà soát hợp đồng, kiểm kê, đánh giá tuân thủ của các giao dịch, v.v. AI có thể làm tất cả những điều đó tốt hơn con người. AI nhanh hơn, hiệu quả và chính xác và thường có thể xem xét 100% các giao dịch (thay vì chỉ kiểm tra một mẫu). Điều này có thể nâng cao và mở rộng vai trò của con người chứ không phải loại bỏ vai trò đó, bởi vì AI sẽ giúp các cán bộ kiểm toán rảnh tay để tập trung vào các nhiệm vụ mang lại giá trị gia tăng. Con người vẫn giỏi hơn máy tính trong việc kể ra những câu chuyện đằng sau dữ liệu và đưa ra các đánh giá định tính làm tăng giá trị cho các đơn vị được kiểm toán.

Nguồn gốc của trí tuệ nhân tạo trong khoa học máy tính đã đi quá xa và các ứng dụng hiện đại của nó rất quan trọng khiến nó không chỉ là một mốt nhất thời. Nó đã và đang thay đổi cơ bản xã hội và nền kinh tế của chúng ta. Bất chấp những thách thức của trí tuệ nhân tạo, công nghệ này sẽ thay đổi cơ bản cách thức tiến hành các cuộc kiểm toán.

Tìm hiểu thêm về trí tuệ nhân tạo và kiểm toán

- ▶ **Điểm nhấn nghiên cứu:**
[*Trí tuệ nhân tạo và kiểm toán: tổng quan về tác động tiềm năng đối với cán bộ kiểm toán khu vực công*](#)
- ▶ **Hội thảo trực tuyến** (chỉ dành cho các thành viên):
[*Sử dụng trí tuệ nhân tạo trong kiểm toán*](#)
- ▶ **Hội thảo trực tuyến** (chỉ dành cho các thành viên):
[*Sử dụng trí tuệ nhân tạo trong thời kỳ khủng hoảng*](#)

Lời cảm ơn

Quỹ Kiểm toán và Trách nhiệm giải trình Canada xin cảm ơn tất cả các cá nhân đã đóng góp vào chuỗi ấn phẩm *Các khuyến nghị kiểm toán* ngay từ khi bắt đầu cho đến tài liệu này.

Các tác giả

- ▶ Pierre Fréchette, Giám đốc nghiên cứu, Khối Sản phẩm và Dịch vụ, CAAF
- ▶ Yves Genest, Phó chủ tịch, Khối Sản phẩm và Dịch vụ, CAAF

Những người có đóng góp đặc biệt

- ▶ Maria Capozzi, Giám đốc, Văn phòng Tổng kiểm toán Manitoba
(7 *Khuyến nghị để thực hiện khảo sát trong kiểm toán hoạt động*)
- ▶ Martha Genest, Quản lý đối tác, Trung tâm Kiểm toán và Quản lý Rủi ro
(8 *Khuyến nghị để quản lý quan hệ với đơn vị được kiểm toán trong đại dịch COVID-19*)
- ▶ Andrew Simpson, Trưởng phòng Vận hành, CaseWare RCM Inc.
(6 *Cách không quá kỹ thuật để mở khóa giá trị của phân tích dữ liệu*)

Truyền thông và thiết kế trang thông tin điện tử

- ▶ Lynne Casiple, Cán bộ công nghệ thông tin và trang thông tin điện tử, CAAF
- ▶ Véronique Coch, Giám đốc truyền thông và quan hệ đối tác, CAAF

Sản xuất

- ▶ Cyan Solutions (thiết kế đồ họa)
- ▶ Laurel Hyatt, Biên tập viên, Byword Communications
- ▶ Francine Watkins Translation Services Inc.

© Quỹ Kiểm toán và Trách nhiệm giải trình Canada 2020

Đã đăng ký Bản quyền. Không một phần nào của ấn phẩm này, hoặc các sản phẩm đi kèm của nó, có thể được sao chép bằng bất kỳ phương tiện nào, điện tử, cơ học, sao chép, ghi âm hoặc cách khác, mà không có sự cho phép trước bằng văn bản của nhà xuất bản.

Xuất bản bởi:

Quỹ Kiểm toán và Trách nhiệm giải trình Canada
100-1505 Laperriere Avenue
Ottawa, ON K1Z 7T1, Canada
Tel: 613-241-6713
info@caaf-fcar.ca
www.caaf-fcar.ca

ISBN: 978-1-7752844-9-9

Ấn phẩm này cũng được xuất bản bằng tiếng Pháp với tiêu đề:
100 conseils aux auditeurs de performance

CANADIAN AUDIT
& ACCOUNTABILITY
FOUNDATION